Rupel, Mirko. Rečnik srpskohrvatskog i nemačkog jezika; Drugi deo: srpskohrvatskonemački. Izradili Svetomir Ristić i Jovan Kangrga. Beograd 1928. 1929, Ljubljanski zvon

Zbirka je brez moči v celoti in v odlomkih, ker ni čista in močno osebnostna, kaj šele pesniška. Pesniška zbirka mora biti vedno umetnina zase in mora v celoti biti lepa že v sestavi, vse drugo je ženski album. Boštele je grešil proti sebi in proti umetniškim principom. Njegova zbirka je nezrela.

Anton Ocvirk.

Rečnik srpskohrvatskog i nemačkog jezika. Drugi deo: srpskohrvatsko-nemački. Izradili Svetomir Ristić i Jovan Kangrga. Beograd 1928. 1263 str. (V cirilici.)

Zelo potrebno delo, kajti največja srbskohrvatska slovarja, Vukov s 46.000 besedami ter precej obširnejši Brozov-Ivekovićev, sicer pravi zakladnici za jezik narodnega slovstva, te kmalu pustita na cedilu, ko si hočeš z njima pomagati pri štivu ne baš najnovejšega pisatelja. Od praktičnih slovarjev je še najbolj koristen in obširen Popovićev, nima pa naglasov in je močno zastarel. Zato je to najnovejše dobro in resno delo z veseljem pozdraviti. Slovar vpošteva vzhodno (ekavsko) izreko in zlasti vzhodni tip knjižnega govora (pri hrvatskem «olovka» n. pr. te opozarja na srbsko «pisaljka»), navaja, če je kaka beseda zastarela ali če je provincializem, beleži akcent (tudi pri besedah «termometer», «automobil», «profil»...) in prinaša precej frazeologije. Verjamem založnici (knjigarna Rajković i Ćuković), ki naznanja v prospektu, da prinaša nad 71.000 besed in da po številu pomenov trikrat prekaša dosedanje slovarje. — V obljubljeni dodatek bodo pač šle besede, kakor «poljoprivreda», «rasveta», «slitina» i. dr., ki so se prezrle. Popolnost pa je pri takem ogromnem obsegu težko doseči. Zunanjost knjige je dostojna.

M. Rupel.

Antologia slovena ad uso delle scuole medie compilata dal Dott. Andrea Budal. Gorizia. L. Lukezic, 1928. Str. 323.

Pričujoči «Slovenski cvetnik za srednje šole» je sestavljen po izpitnih načrtih za slovenščino na kr. srednješolskih zavodih in odobren po ministrstvu za javni pouk v šestem letu fašistovske ere. V čitanki se očitno uveljavlja težnja, da prikaže čim večje število zastopnikov našega slovstva, četudi le po prav kratkih vzorcih. Vpoštevanih je blizu 90 osebnosti, ne računaje niti brezimnega pismenstva kot Brižinski spomeniki ali Čedadski rokopis, ki pričenjata zbirko, niti narodno literaturo (pregovori, pravljice, pesmi), s katerimi se zaključuje. Razen pri najmlajših je uvodoma pred vsakim piscem jedrnata bio- in bibliografska opazka z oceno njegovega dela. Pri Župančičevem življenjepisu bi se lahko dodalo, da je prevajal tudi iz španščine in nemščine. Na splošno je posameznikom odmerjen prostor, ki jim pritiče po njih tehtovitosti. Glede starejše dobe so vzeti v prvi vrsti obče znani primerki, najdeš pa tudi dokaj odstavkov, ki jih nisem videl še v nobenem takšnem priročniku. Sklepno poglavje «Nekaj sodobnih odmevov» obsega s čisto kratkimi zgledi imena: Golar, Lah, Gradnik, Pugelj, Feigel, Poljančeva, Pregelj, Molè, Izidor Cankar, Stelè, Peterlin, Novačan, A. Debeljak, Albrecht, Albreht, Golia, Samec, Budal, Melik, Bevk, Kmetova, Juš Kozak, Lovrenčič, Glaser, Gruden, Majcen. Pred trojnim kazalom, urejenim po raznih vidikih, stoje Note Grammaticali za vsa besedila, kjer je neslovencu morda kaj težje umljivega, za njimi pa Glossario manj znanih izrazov kakor tudi krajevnih in osebnih imen. V tolmaču je marljivi sestavljač dokazal korenito znanje laščine. Glede «naščine» bi ga opozoril, da se klafanje ne krije z obrekovanjem in bi bilo prevajati z: parolacce, discorsi sudici, brutture. Namesto iuventare za špogati bi se morda bolj prilegalo: concedersi, prendere. Udni boršt se pravilno glasi: Udin boršt. V rečenici noter do ni noter zgolj «pleonastico», temveč i «enfatico»

dLib.si Digitalna knjižnica Slovenije